

**SURXONDARYO VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI**

*2024-yil yanvar-sentabr oylari
uchun dastlabki ma'lumot*

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74**

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024-yil yanvar-sentabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 301 402,1 ming AQSH dollariga yetdi va 2023-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan 67 238,9 ming AQSH dollariga yoki 28,7 % ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024-y.: **301 402,1** +28,7 %

(2023-y.: 234 163,2)

Saldo

2024-y.: **91 103,7** (2023-y.: 59 821,2)

Eksport

2024-y.: **196 252,9** +33,5 %

(2023-y.: 146 992,2)

TSA'dagi ulushi, % da

Import

2024-y.: **105 149,2** +20,6 %

(2023-y.: 87 171,0)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralarga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

 TSAda eksport hajmi 196 252,9 ming AQSH dollariga (33,5 % ga ko‘paydi) va import hajmi 105 149,2 ming AQSH dollariga (20,6 % ko‘paydi). Hisobot davrida 91 103,7 ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024-yil yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

Rossiya TSA – 83 335,3 Eksport: 80 262,8 Import: 3 072,5 27,6 %	Pokiston TSA – 47 587,4 Eksport: 41 355,9 Import: 6 231,5 15,8 %	Turkiya TSA – 41 767,5 Eksport: 11 856,2 Import: 29 911,4 13,9 %	XXR TSA – 37 032,6 Eksport: 16 459,6 Import: 20 573,0 12,3 %	Afg‘oniston TSA – 27 315,4 Eksport: 24 775,4 Import: 2 540,0 9,1 %
Qozog‘iston TSA – 19 452,1 Eksport: 9 555,0 Import: 9 897,1 6,5 %	Germaniya TSA – 11 945,0 Eksport: 174,0 Import: 11 770,9 4,0 %	Eron TSA – 4 639,5 Eksport: 1 472,7 Import: 3 166,9 1,5 %	Hindiston TSA – 3 702,4 Eksport: 289,3 Import: 3 413,2 1,2 %	Turkmaniston TSA – 3 210,1 Eksport: 0,2 Import: 3 210,1 1,1 %

Surxondaryo viloyati jahonning 68 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (27,6 %), Pokistonda (15,8 %), Turkiyada (13,9 %), XXRda (12,3 %), Afg‘onistonda (9,1 %), Qozog‘istonda (6,5 %), Germaniyada (4,0 %), Eron (1,5 %), Hindistonda (1,2 %), va Turkmaniston (1,1 %) qayd etilgan.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

	Davlatlar	2022-y.	2023-y.	2024-y.
	Rossiya	57 341,6	17 618,6	83 335,3
	Eksport	18 960,4	13 093,0	80 262,8
	Import	38 381,3	4 525,6	3 072,5
	Pokiston	48 387,7	52 219,6	47 587,4
	Eksport	27 916,5	39 220,7	41 355,9
	Import	20 471,3	12 998,9	6 231,5
	Turkiya	18 798,0	13 328,8	41 767,5
	Eksport	13 912,1	5 444,8	11 856,2
	Import	4 885,9	7 884,0	29 911,4
	XXR	65 941,9	53 747,5	37 032,6
	Eksport	38 327,8	28 101,5	16 459,6
	Import	27 614,1	25 645,9	20 573,0
	Afg'oniston	13 600,5	41 533,6	27 315,4
	Eksport	13 111,7	40 827,4	24 775,4
	Import	488,8	706,2	2 540,0
	Qozog'iston	37 622,7	18 089,3	19 452,1
	Eksport	28 584,4	5 961,4	9 555,0
	Import	9 038,3	12 127,9	9 897,1
	Germaniya	2 604,0	2 345,6	11 945,0
	Eksport	1 624,2	597,3	174,0
	Import	979,8	1 748,3	11 770,9
	Eron	4 936,5	2 403,7	4 639,5
	Eksport	3 866,7	1 359,9	1 472,7
	Import	1 069,8	1 043,8	3 166,9
	Hindiston	3 737,8	3 154,3	3 702,4
	Eksport	809,3	1 207,3	289,3
	Import	2 928,6	1 947,0	3 413,2
	Turkmaniston	1 024,2	1 359,0	3 210,1
	Eksport	309,8	414,2	0,2
	Import	714,4	944,8	3 210,0

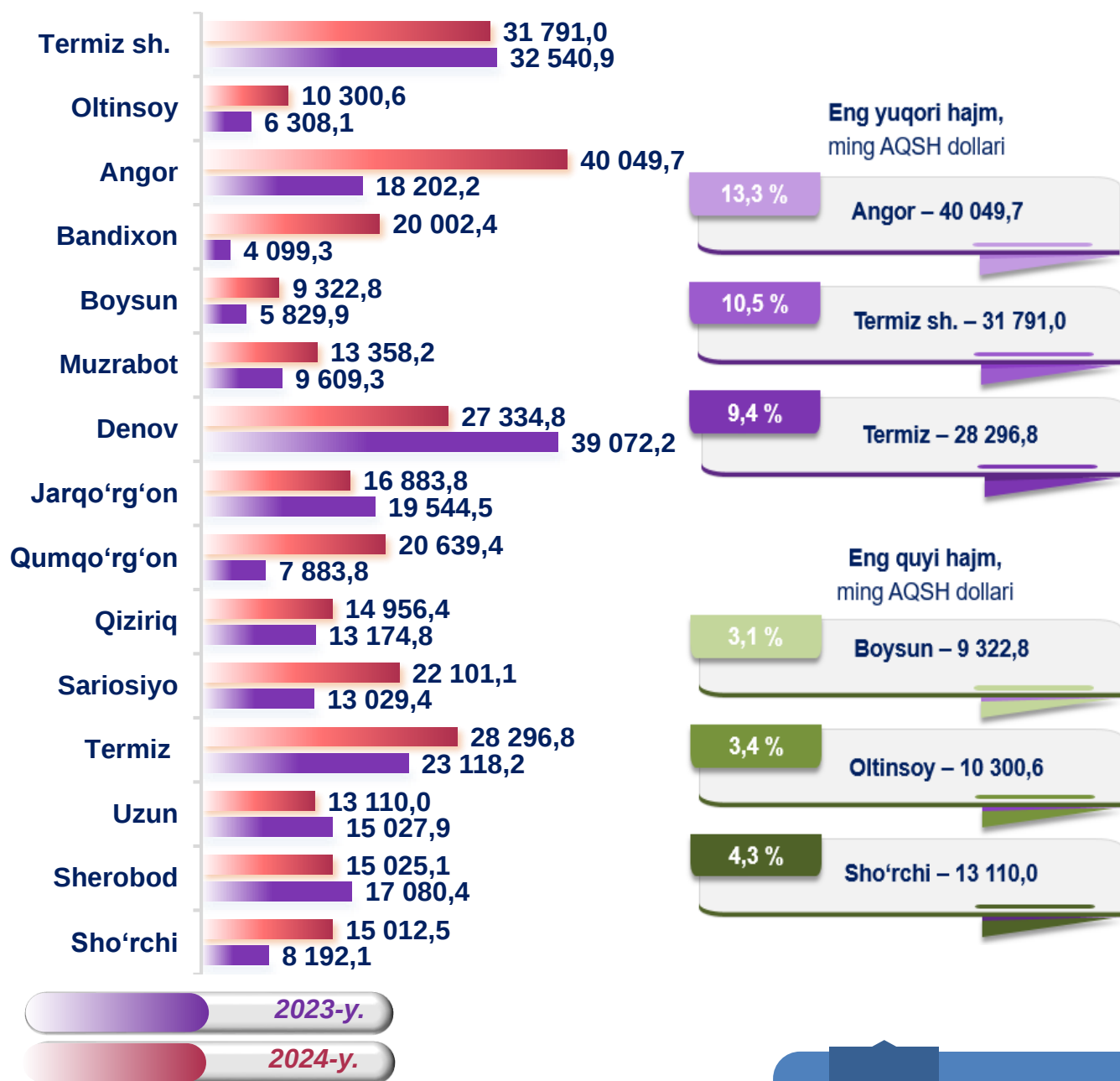
Davomi

	Davlatlar	2022-y.	2023-y.	2024-y.
	Belarus	1 769,1	1 085,8	2 737,0
	<i>Eksport</i>	1 472,4	773,4	2 658,4
	<i>Import</i>	296,7	312,4	78,7
	Tojikiston	8 993,4	8 987,7	2 060,0
	<i>Eksport</i>	2 044,5	2 954,3	1 309,1
	<i>Import</i>	6 948,9	6 033,4	750,9
	Koreya Respublikasi	1 135,6	849,7	2 014,9
	<i>Eksport</i>	13,5	0,03	0,5
	<i>Import</i>	1 122,1	849,7	2 014,4
	Avstriya	580,4	0,03	1 970,1
	<i>Eksport</i>	-	0,03	0,1
	<i>Import</i>	580,4	-	1 970,0
	Polsha	499,1	1 696,2	1 531,3
	<i>Eksport</i>	413,1	1 327,4	1 083,4
	<i>Import</i>	86,0	368,8	447,9
	Ekvador	682,1	255,0	1 391,4
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	682,1	255,0	1 391,4
	Portugaliya	-	-	754,6
	<i>Eksport</i>	-	-	754,6
	<i>Import</i>	-	-	-
	Qirg'iz Respublikasi	8 030,6	730,3	700,0
	<i>Eksport</i>	6 974,8	645,6	209,4
	<i>Import</i>	1 055,8	84,7	490,7
	Latviya	91,0	109,5	688,7
	<i>Eksport</i>	0,1	109,5	679,8
	<i>Import</i>	90,9	0,05	9,0
	Estoniya	238,9	223,2	658,9
	<i>Eksport</i>	-	0,1	0,1
	<i>Import</i>	238,9	223,1	658,8

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

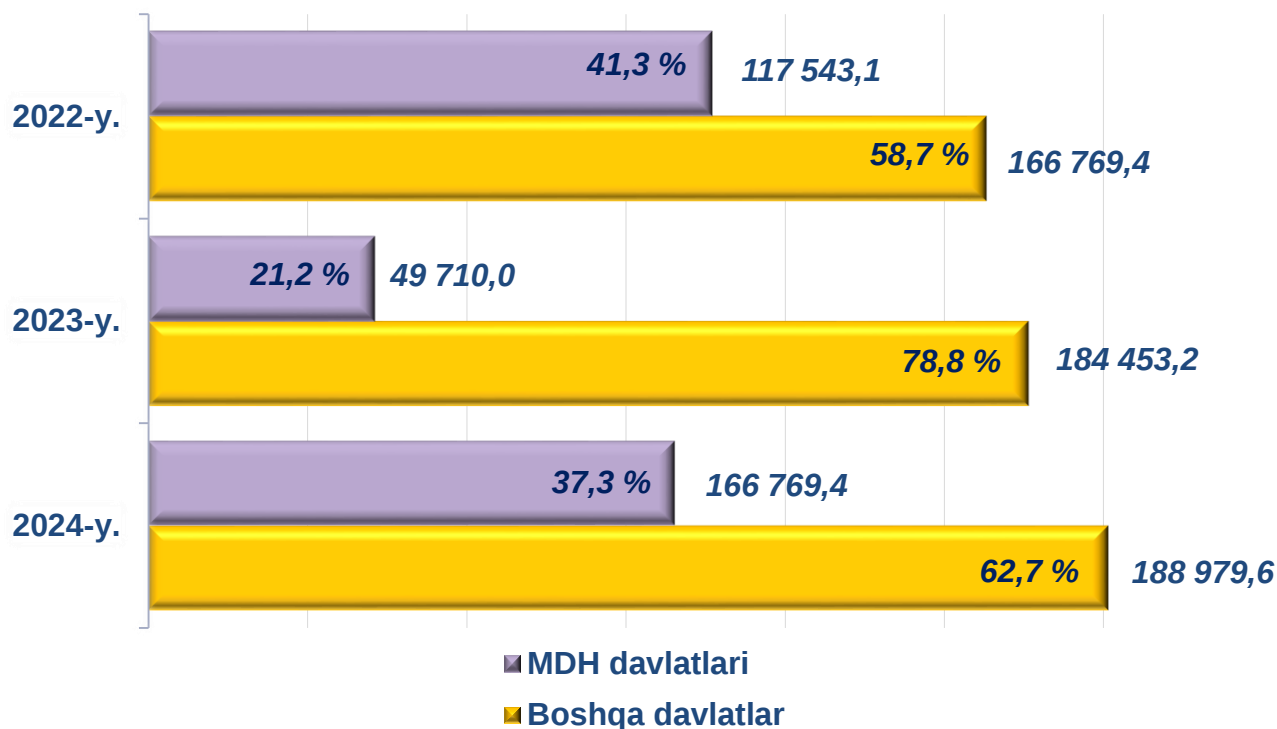
(2024-yil yanvar-sentabr, ming AQSH doll.)*

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Angor tumani **13,3 %** ulush bilan **40 049,7** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Boysun tumanida **3,1 %** ulush bilan **9 322,8** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 37,3 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023-yilning mos davriga nisbatan 16,1 % ga ko'paydi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida 2023-yilning mos davriga nisbatan 16,1 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 62,7 % ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024-yil yanvar-sentabr holatiga ko'ra, 112 422,5 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 94 922,7 ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 17 499,8 ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI

(2024-yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Rossiya – 74,1

Qozog'iston – 17,3

Turkmaniston – 2,9

Belarus – 2,4

Tojikiston – 1,8

**Qirg'iz
Respublikasi – 0,6**

Ozarbayjon – 0,5

Ukraina – 0,3

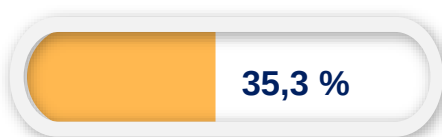

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (74,1 %), Qozog'iston (17,3 %), Turkmaniston (2,9 %), Belarus (2,4 %) hamda Tojikiston (1,8 %) davlatlari bilan qayd etildi.

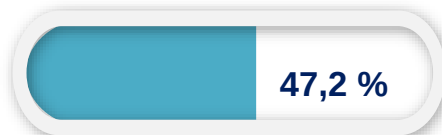
SURXONDARYO VILOYATINING YEOIIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

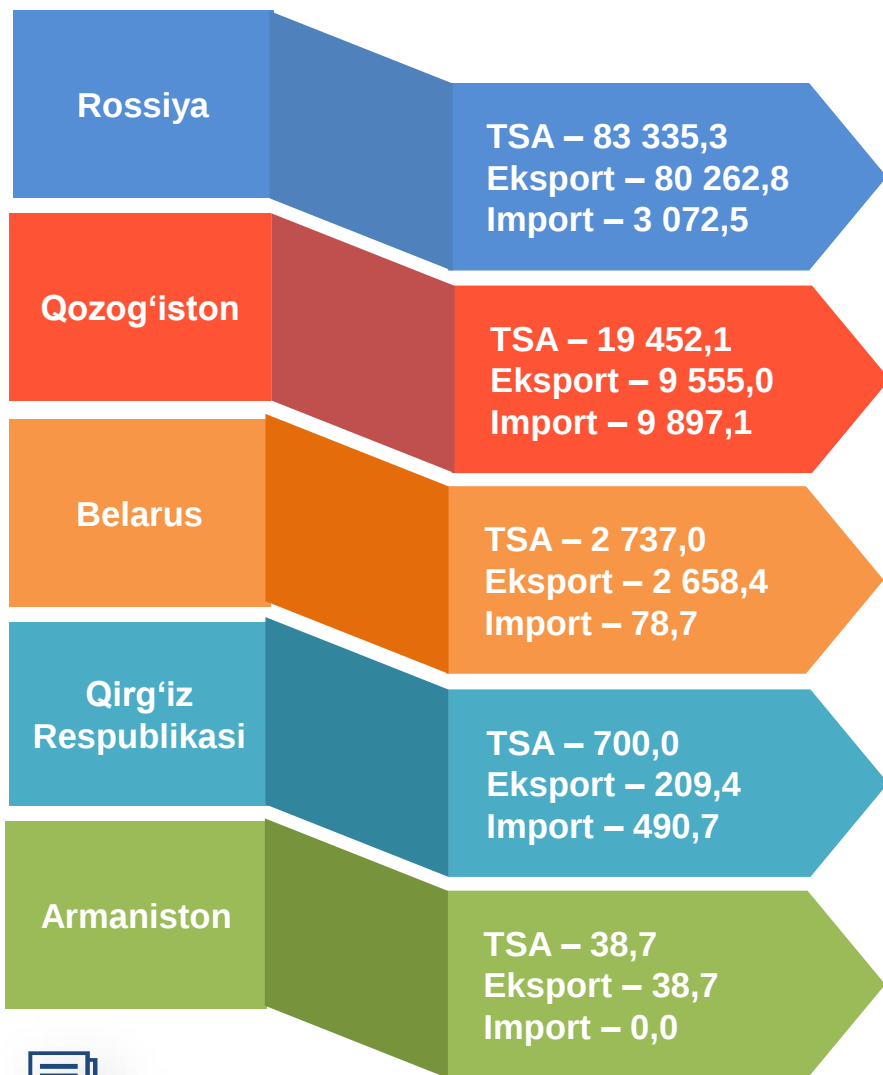
**Jami tashqi savdo
aylanmasidagi ulushi**

Jami eksportdagi ulushi

Jami importdagi ulushi

Surxondaryo viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 106 263,2 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 92 724,2 ming AQSH dollari, import hajmi esa 13 539,0 ming AQSH dollariga yetdi.

Shuni ta'kidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya, Qozog'iston, Belarus, Qirg'iz Respublikasi va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni 242 taga yetdi va ular tomonidan 196 252,9 ming AQSH dollari qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan 33,5 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2024-yil yanvar-sentabr, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	146 992,2	196 252,9	90,8	133,5	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	72 233,8	130 902,0	91,6	181,2	49,1	66,7
Ichimliklar va tamaki	844,4	47,8	7 684,6	5,7	0,6	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	4 865,3	7 049,4	69,1	144,9	3,3	3,6
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	230,2	523,4	98,1	227,4	0,2	0,3
Sanoat tovarlari	54 185,8	43 587,5	79,2	80,4	36,9	22,2
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	214,8	1 977,4	204,5	920,4	0,1	1,0
Turli xil tayyor buyumlar	9 796,5	7 705,3	295,4	78,7	6,7	4,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	253,8	-	-	-	0,1
Xizmatlar	4 037,3	4 206,3	144,8	104,2	2,7	2,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	584,0	-	68,6	-	0,4	-

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 97,9 % ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (66,7 %), sanoat tovarlari (22,2 %), turli xil tayyor buyumlar (4,0 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (3,6 %) va xizmatlar (2,1 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2024-yil yanvar-sentabr)

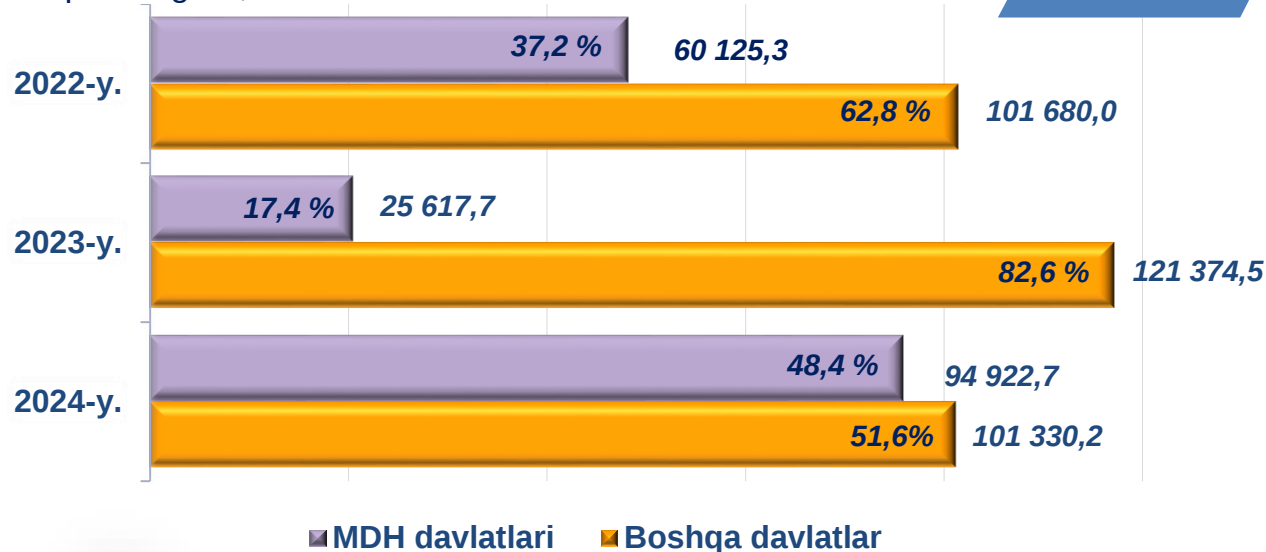
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	119 225,2	2,2 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	11 515,6	66,9
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	82,0	101,6
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar	59,5	2,8 m.
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	10,3	-
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	9,5	120,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	5 190,8	6,2 m.,.
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	1 344,8	57,1
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo	397,0	141,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	114,5	8,2
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va qayta ishlangan kauchuk)	2,4	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	484,2	2,2 m.
Noorganik kimyoviy moddalar	29,8	6,5 m.
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	6,4	402,4 m.
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	1,4	100,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1,3	3,3 m.
Kimyoviy vositalar	0,2	7,1
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar	1 475,1	7,2 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	200,2	-
Aniq soxalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	165,5	48,7 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari)	131,0	23,1 m.
Kantselyariya mashinalari va avtomatik ma'lumotlarni qayta ishlash uskunolari	3,2	-
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr	2,5	-

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	41 071,1	78,2
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	2 237,6	180,9
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, yoki tayyorlangan buyumlar	186,0	48,4
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	61,7	88,4
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	24,6	3,5 m.
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	6,6	68,3 m.
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	1 542,5	121,1
Transport xizmatlari	940,6	84,5
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	779,1	123,0
Boshqa biznes xizmatlari	488,0	131,8
Sayohat	456,1	70,5
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	7271,5	78,6
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	335,0	83,7
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	33,4	117,5
Har xil tayyor mahsulotlar	27,5	145,3 m.
Poyabzal	19,6	-

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024-yilning yanvar-sentabr oylarida MDH mamlakatlari 94 922,7 ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning 48,4 % tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, Pokiston, Afg'oniston, XXR, Turkiya, Qozog'iston va Belarus kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 95,2 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024-yil yanvar-sentabr, % da)

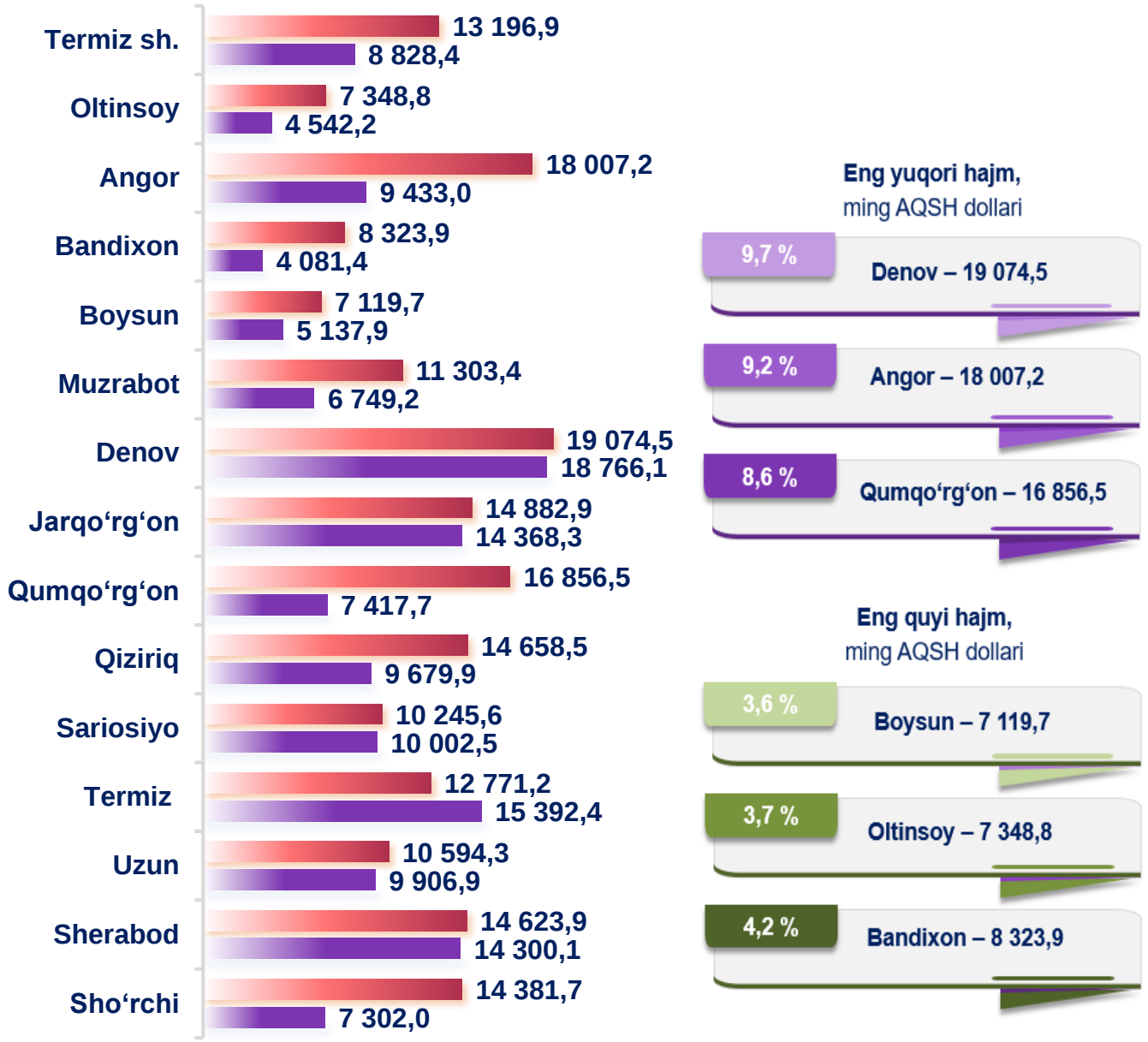
SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR‘ATLARI *(yanvar-sentabr, yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Egallab turgan o‘rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Rossiya	13 093,0	80 262,8	69,1	6,1 m.	4	1
Pokiston	39 220,7	41 355,9	140,5	105,4	2	2
Afg‘oniston	40 827,4	24 775,4	3,1 m.	60,7	1	3
XXR	28 101,5	16 459,6	73,3	58,6	3	4
Turkiya	5 444,8	11 856,2	39,1	2,2 m.	6	5
Qozog‘iston	5 961,4	9 555,0	20,9	160,3	5	6
Belarus	773,4	2 658,4	52,5	3,4 m.	12	7
Eron	1 359,9	1 472,7	35,2	108,3	8	8
Tojikiston	2 954,3	1 309,1	144,5	44,3	7	9
Polsha	1 327,4	1 083,4	3,2 m.	81,6	9	10
Portugaliya	-	754,6	-	-	-	11
Latviya	109,5	679,8	2045,8 m.	6,2 m.	24	12
Ozarbayjon	1 088,6	529,8	75,6	48,7	11	13
Bangladesh	-	464,7	-	-	-	14
Ukraina	349,6	311,2	163,0	89,0	19	15
Irok	398,8	300,1	111,1	75,3	18	16
Hindiston	1 207,3	289,3	149,2	24,0	10	17
Qirg‘iz Resp-si	645,6	209,4	9,3	32,4	15	18
Germaniya	597,3	174,0	36,8	29,1	16	19
Bolgariya	18,7	172,1	-	9,2 m.	26	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024-yil yanvar-sentabr, ming AQSH doll.)*

2023-y.

2024-y.

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **9,7 %** bilan **19 074,5** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Boysun **3,6 %** bilan **7 119,7** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024-yil yanvar-sentabr oylarida 242 093,4 tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2023-yilning mos davriga nisbatan 3,7 m. yoki 177 271,5 tonnaga ko'paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya (55,7 %), Pokiston (28,5 %), Qozog'iston (6,9 %), Afg'oniston (5,7 %) hamda Belarus (1,0 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024-yil yanvar-sentabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 129 326,5 ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023-yilning mos davriga nisbatan 88,2 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 65,9 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2024-yil yanvar-sentabr, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

Uzum quritilgan 249,6 ming AQSH dollari 148,6 tonna 95,1 % ↓	Karam 6 901,2 ming AQSH dollari 31 609,7 tonna 11,5 m. ↑	Piyoz 23 001,8 ming AQSH dollari 101 984,6 tonna 8,7 m. ↑	Dukkakli donli ekinlar 20 826,1 ming AQSH dollari 5 785,6 tonna 32,5 % ↓
Uzum 15 332,8 ming AQSH dollari 19 188,9 tonna 26,5 m. ↑	Yer yong'oq 4 967,3 ming AQSH dollari 1 809,9 tonna 9,1 m. ↑	Bodring 366,8 ming AQSH dollari 301,2 tonna 9,2 % ↓	Meva va rezavorlar 25 979,8 ming AQSH dollari 29 458,1 tonna 3,3 % ↑
Sabzavotlar 19 313,9 ming AQSH dollari 25 585,9 tonna 109,8 % ↑	Pomidor 7 838,4 ming AQSH dollari 10 761,2 tonna 7,6 m. ↑	Qovun va tarvuz 2 792,0 ming AQSH dollari 13 806,1 tonna 4,2 m. ↑	

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024-yil yanvar-sentabr)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Rossiya	149 725,4	71 988,0	55,7
 Pokiston	42 128,4	36 833,7	28,5
 Qozog'iston	31 407,4	8 979,3	6,9
 Afg'oniston	13 231,3	7 345,3	5,7
 Belarus	1 928,6	1 300,3	1,0
 Latviya	1 281,9	677,3	0,5
 Ozarbayjon	295,9	439,2	0,3
 Ukraina	437,9	308,6	0,2
 Eron	191,9	230,8	0,2
 Polsha	174,6	223,0	0,2
 Germaniya	76,7	173,7	0,1
 Tojikiston	203,5	134,8	0,1
 Turkiya	41,7	122,6	0,1
 Irok	330,8	120,3	0,1
 Malayziya	12,6	93,9	0,1
 Buyuk Britaniya BQ va Shimoliy Irlandiya	19,0	83,1	0,1
 Boshqa davlatlar	605,8	272,8	0,2

* qiymat ifodasidan

 2024-yil yanvar-sentabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Rossiyaga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 55,7 %).

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O'zbekiston uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

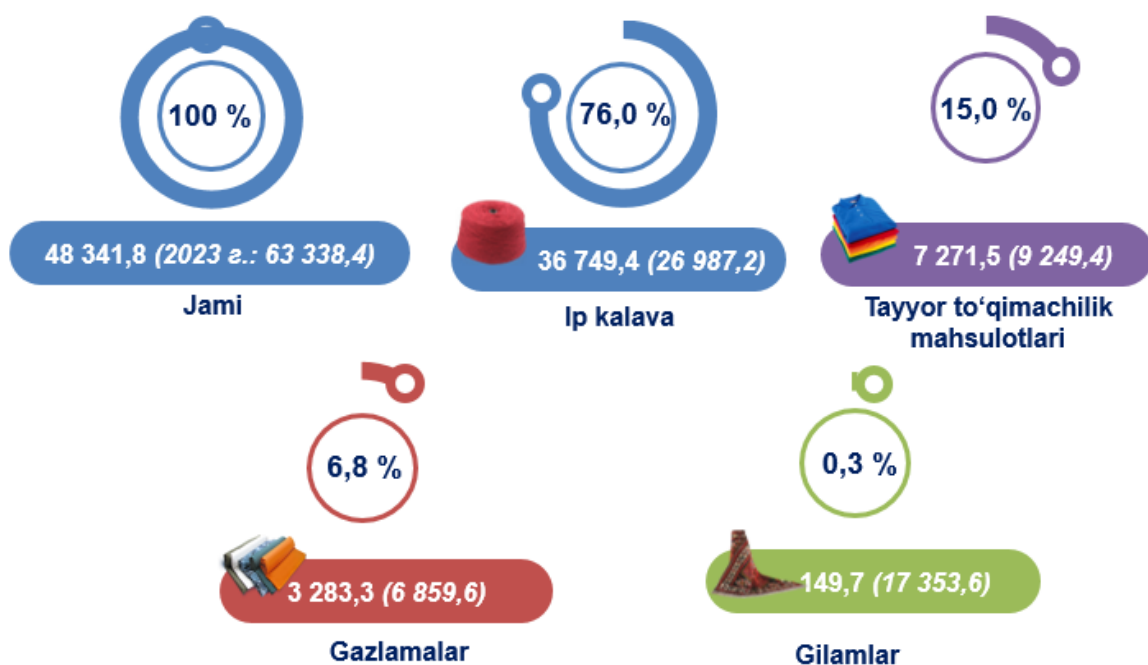
Xususan, 2024-yil yanvar-sentabr oyi yakuni bo'yicha 48 341,8 ming AQSH dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 24,6 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 23,6 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (76,0 %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (15,0 %), gazlamalar (6,3 %), va gilamlar (0,3 %), asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning 19 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-sentabr, ming AQSH dollari)

		2023-yil	2024-yil	O‘shish sur’ati, % da
	XXR	21 612,8	16 459,4	76,2
	Turkiya	4 702,7	10 431,9	2,2 m.
	Afg‘oniston	27 769,7	7 965,4	28,7
	Rossiya	4 462,7	5 084,1	113,9
	Pokiston	961,9	4 398,0	4,6 m.
	Eron	53,1	1 241,9	23,4 m.
	Polsha	872,2	860,3	98,6
	Portugaliya	-	754,6	-
	Bangladesh	-	464,7	-
	Bolgariya	-	172,1	-
	Boshqa davlatlar	2 903,3	509,4	17,5

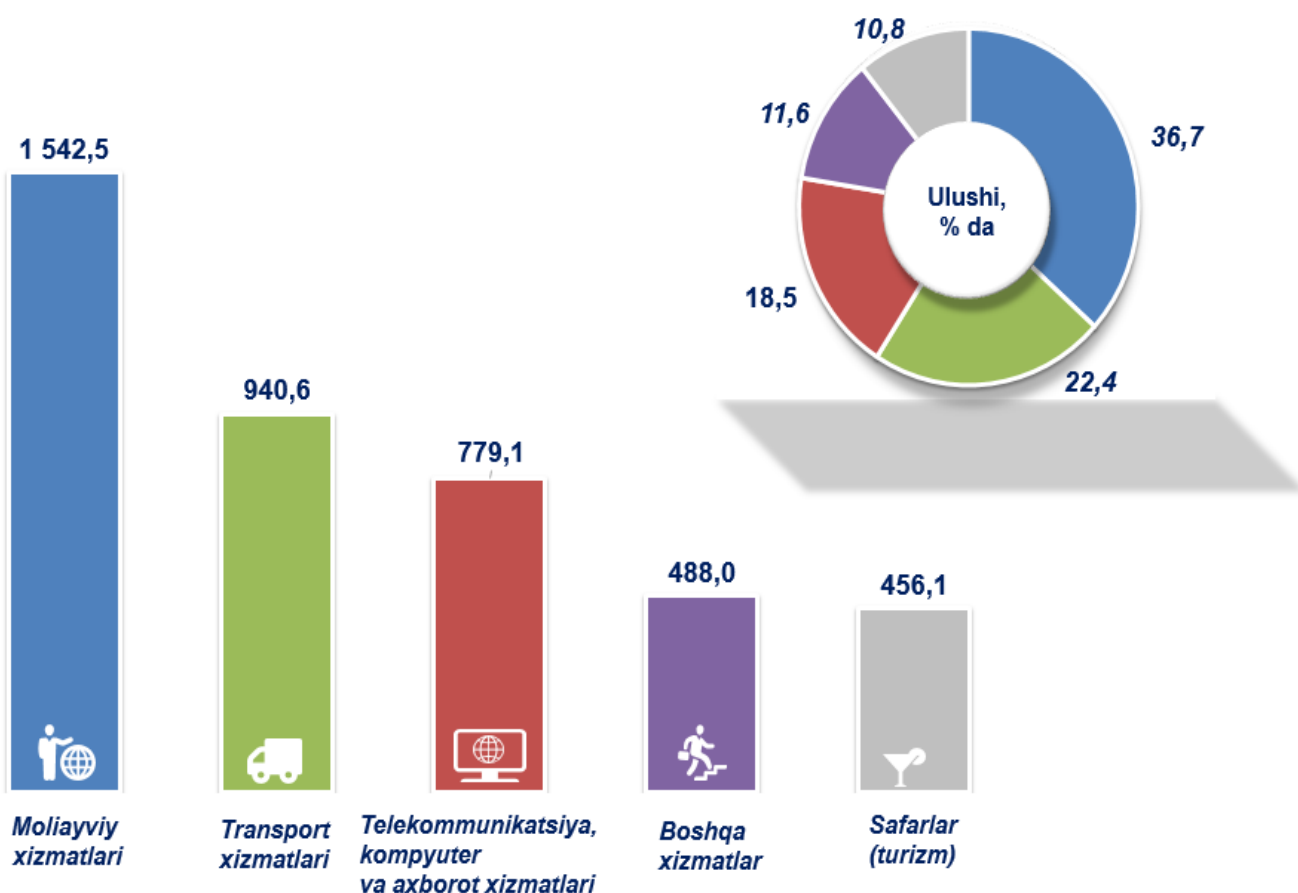

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi XXR (34,0 % – 16 459,4 ming AQSH dollari), Turkiya (21,6 % – 10 431,9 ming AQSH dollari), Afg‘oniston (16,5 % – 7 965,4 ming AQSH dollari), Rossiya Federatsiyasi (10,5 % – 5 084,1 ming AQSH dollari) va Pokiston (9,1 % – 4 398,0 ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-sentabr, ming AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi 4 206,3 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 2,1 % ini tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 4,2 % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy (36,7 %), transport (22,4 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (18,5 %), boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (11,6 %) va safarlar (turizm) (10,8 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

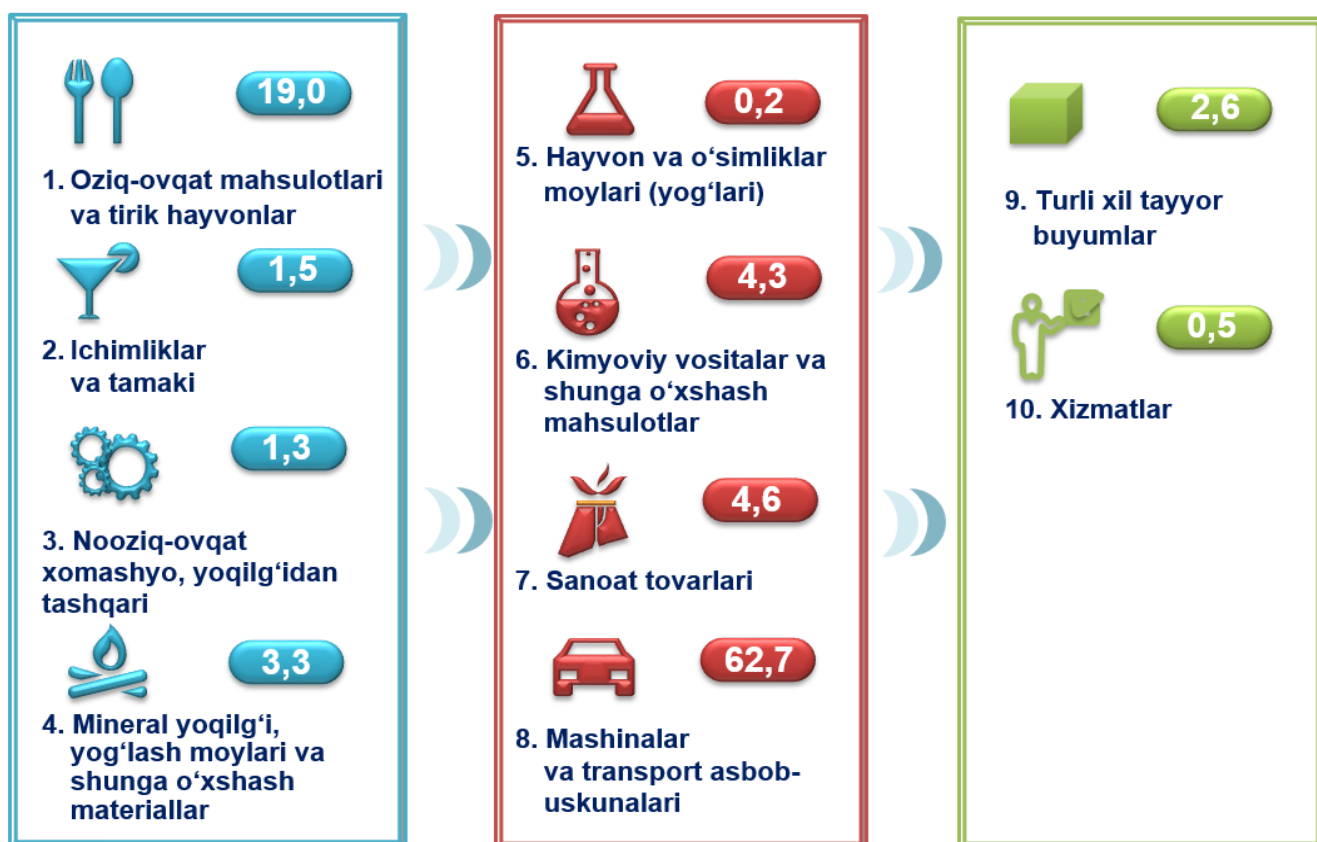
SURXONDARYO VILOYATINING IMPORTI

2024-yilning yanvar-sentabr oylarida import hajmi 105 149,2 ming AQSH dollarini va 2023-yilning mos davriga nisbatan 120,6 % tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (62,7 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (19,0 %), hamda sanoat tovarlari (4,6 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (4,3 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2024-yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024-yilning yanvar-sentabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 18 009,9 ming AQSH dollariga ko'paydi va 104 664,9 ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 484,3 ming AQSH dollariga yetdi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	87 171,0	105 149,2	71,2	120,6	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	21 674,5	19 995,2	72,5	92,3	24,9	19,0
Ichimliklar va tamaki	259,0	1 557,6	-	6,0 m.	0,3	1,5
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1 159,9	1 357,3	64,0	117,0	1,3	1,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1 709,2	3 495,7	4,7 m.	2,0 m.	2,00	3,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	370,0	161,9	5,4 m.	43,8	0,4	0,2
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 851,8	4 619,0	68,4	162,0	3,3	4,3
Sanoat tovarlari	16 510,2	4 803,1	34,0	29,1	18,9	4,6
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	40 490,7	65 986,1	117,2	163,0	46,4	62,7
Turli xil tayyor buyumlar	1 629,6	2 688,9	56,1	165,0	1,9	2,6
Xizmatlar	516,0	484,3	2,7 m.	93,9	0,6	0,5

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024-yil yanvar-sentabr)

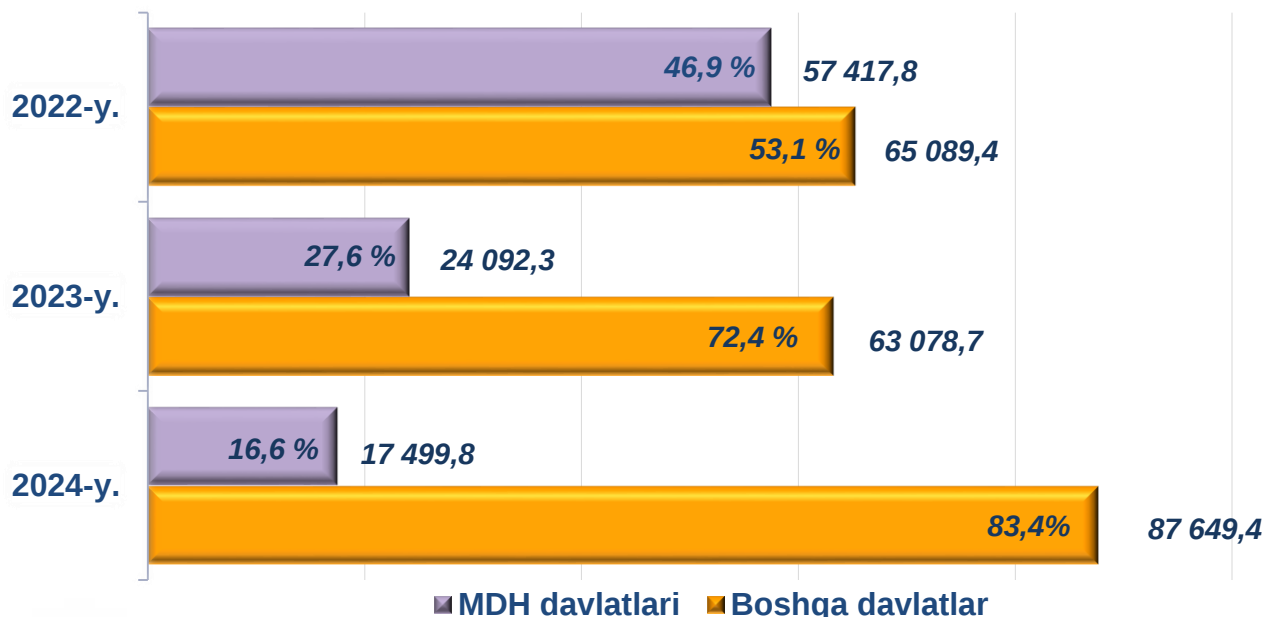
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	9 679,7	78,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 047,7	63,5
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	4 006,3	6,4 m.
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	511,0	162,9
Go'sht va go'sht mahsulotlari	323,0	-
Shakar, shakardan mahsulotlari va asari	258,6	145,4
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	129,1	76,4
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	36,8	47,2
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	2,5	-
Balik	0,4	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	894,5	166,3
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	376,1	113,5
Probka va yog'och taxtalar	68,3	26,0
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo	15,9	134,7
Qog'oz massasi	2,5	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	3 264,8	191,0
Ko'mir, koks va briketlar	230,9	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	2 811,0	162,6
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	585,8	144,9
Noorganik kimyoviy moddalar	394,5	166,1
Organik kimyoviy moddalar	323,8	266,2
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	202,9	200,2
Birlamchi shakldagi plastmassalar	122,9	173,7
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	75,8	102,4
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	56,9	63,3
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	45,5	195,3

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023-yilga nisbatan, % da
Turli xil tayyor buyumlar		
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	897,5	15,0 m.
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	837,3	94,4
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari blokli binolar, armatura va mahkamlash	575,0	127,6
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel	210,4	105,7 m.
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	102,1	47,7
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	58,1	3,9 m.
Poyabzal	7,1	7,5 m.
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, soatlar	1,3	261,6 m.
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	3 115,2	58,8
Noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar	723,1	10,0
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	403,3	58,7
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	321,1	11,3
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	154,3	59,9
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	41,5	31,6
Rangli metallar	26,9	143,7
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	17,7	21,5
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	39 035,6	196,1
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	14 883,6	2,1 m.
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	3 949,4	3,0 m.
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	2 684,0	68,4
Metallni qayta ishlash mashinalari	2 100,5	4,5 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	1 869,5	23,9
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	1 138,6	69,5 m.
Boshqa transport vositalari	198,2	-
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	126,8	21,5 m.

2024-yil yanvar-sentabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 16,6 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 11,0 % ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yil yanvar-sentabr oylarida viloyatimiz 40 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Turkiya, XXR, Germaniya, Qozog'iston, Pokiston, Hindiston va Turkmaniston) jami importning 3/4 qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024-yil yanvar-sentabr, % da)

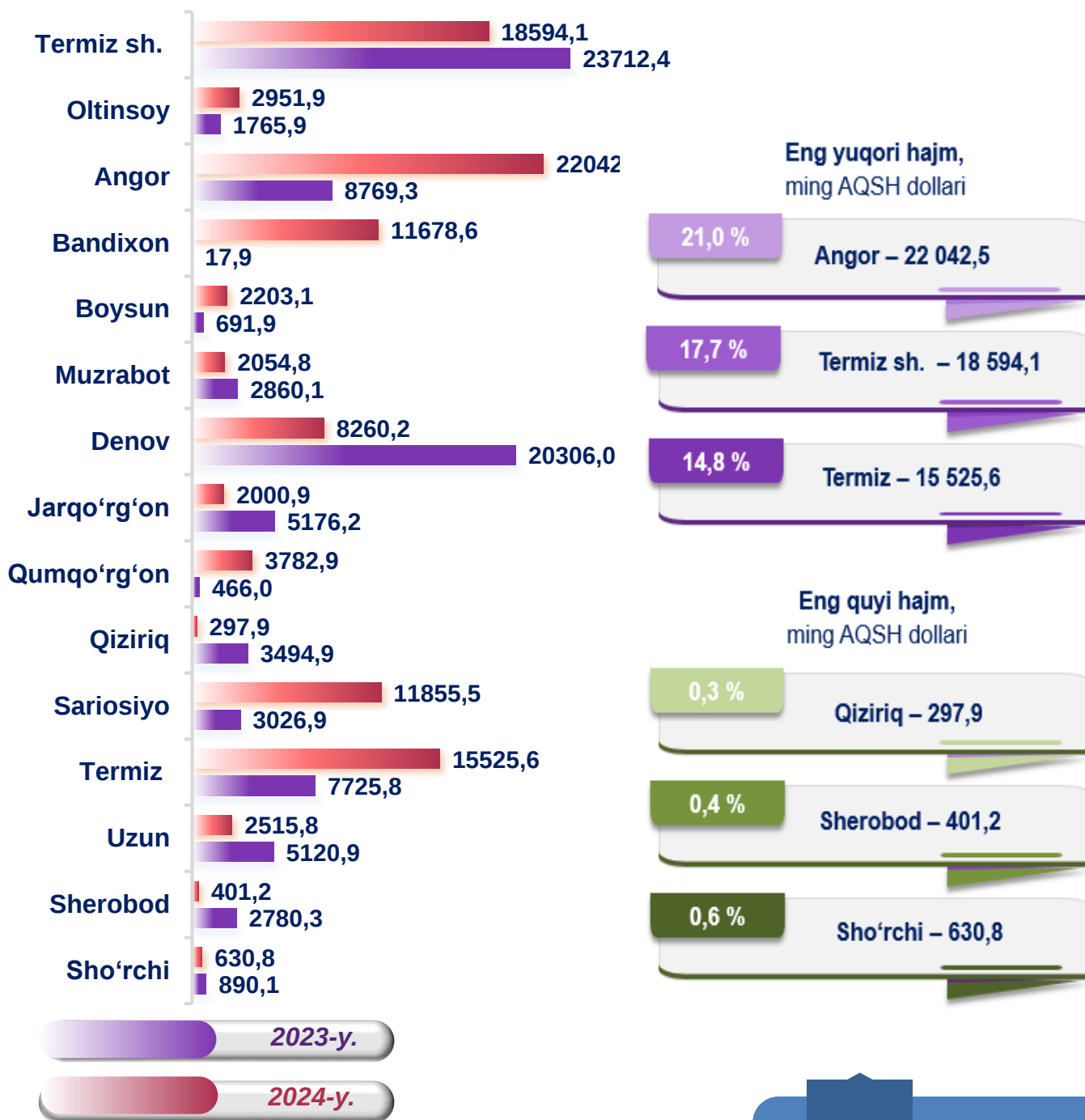
SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-sentabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Turkiy	7 884,0	29 911,4	161,4	3,8 m.	4	1
XXR	25 645,9	20 573,0	92,9	80,2	1	2
Germaniya	1 748,3	11 770,9	178,4	6,7 m.	9	3
Qozog'iston	12 127,9	9 897,1	134,2	81,6	3	4
Pokiston	12 998,9	6 231,5	63,5	47,9	2	5
Hindiston	1 947,0	3 413,2	66,5	175,3	8	6
Turkmaniston	944,8	3 210,0	132,3	3,4 m.	12	7
Eron	1 043,8	3 166,9	97,6	3,0 m.	11	8
Rossiya Federatsiyasi	4 525,6	3 072,5	11,8	67,9	7	9
Afg'oniston	706,2	2 540,0	144,5	3,6 m.	15	10
Koreya Respublikasi	849,7	2 014,4	75,7	2,4 m.	13	11
Avstriya	0,0	1 970,0	-	-	-	12
Ekvador	255,0	1 391,4	37,4	5,5 m.	20	13
Tojikiston	6 033,4	750,9	86,8	12,4	5	14
Estoniya	223,1	658,8	93,4	3,0 m.	21	15
Qirg'iz Respublikasi	84,7	490,7	8,0	5,8 m.	25	16
Shveysariya	123,3	466,4	6,3 m.	3,8 m.	23	17
Polsha	368,8	447,9	4,3 m.	121,4	17	18
Chexiya	187,4	400,1	70,1	2,1 m.	22	19
Xianggan (Gonkong) (Britaniya)	360,0	314,0	4,0 m.	87,2	18	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024-yil yanvar-sentabr, ming AQSH doll.)*

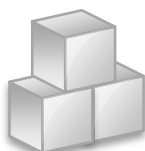
Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Angor 21,0 % bilan 22 042,5 ming AQSH dollarini, eng quyi, Qiziriq 0,3 % bilan 297,9 ming AQSH dollarini tashkil etdi.

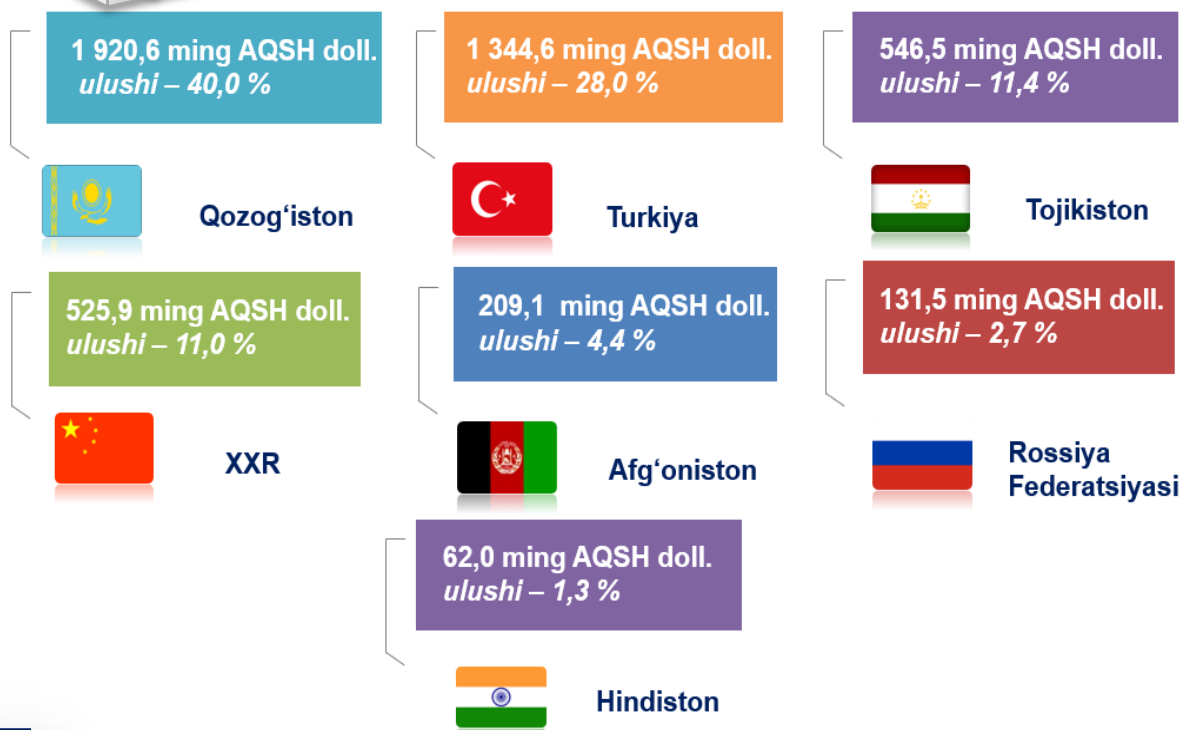
SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024-yil yanvar-sentabr oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 4 803,1 ming AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 70,9 % kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 4,6 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN HAMKOR DAVLATLAR (2024-yil yanvar-sentabr)

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (3 115,2 ming AQSH dollari), noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar (723,1 ming AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (403,3 ming AQSH dollari), yigirilgan ip, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (321,1 ming AQSH dollari), rezina buyumlari (154,3 ming AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar (41,5 ming AQSH dollari), rangli metallar (26,9 ming AQSH dollari), va probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari) (17,7 ming AQSH dollari) tashkil topgan.